

צריכה #תרבות צריכה?

עיצוב כשצריך¹ - פתרונות לבעיות מורכבות באופן שלוקח בחשבון את צרכי האדם כערך מרכזי
עבודת גמר י"ב לשנה"ל תשפ"ד

מתוך התערוכה "חיטה היא חיטה היא חיטה" פדי מרגי צילום: עמרי מירון

תרבות הצריכה או צרכנות (באנגלית: Consumerism) הוא מונח סוציולוגי המתאר מערכת חברתית וכלכלית המעודדת צריכה של מוצרים ושירותים כערך מרכזי. בתחילתו של העשור השלישי של המאה ה-21 האנושות בוחנת את מסלול הקפיטליזם לצמיחה, תרבות ההמונים מעודדת אותנו לפאניקה של צריכה באמצעות מסעות פרסום, יח"צנות, שימוש בידוענים וברשתות חברתיות. הצורך לקנות וחווית הרכישה הפכו להיות התנסות מרכזית בתרבות בת זמננו. לא זאת בלבד, אלא שצריכת המוצרים והשירותים מוצגת כאידיאל חברתי שגורם לאושר הפרטי והכללי: **אני צורך משמע אני קיים.**

בתקופה שבה דימוי הראווה שנלווה לסחורה מתפקד כסחורה בפני עצמה, והצורה והאריזה חשובים לא פחות מהתוכן, אנחנו מחויבים לעצור ולשאול על תפקידו של המעצב בתחום שנועד להקנות או לסגן צורה, לרעיון שגויס לשמש קודם כל אינטרסים כלכליים. עלינו לברר האם ישנו מקום לשיקולים מוסריים בתהליך העיצוב, ולבחון את ההשפעות ההרסניות שיש לעיצוב מותגים ומוצרים על העולם.

בתערוכת היחיד "חיטה היא חיטה היא חיטה", שהוצגה בשנת 2014 במוזיאון העיצוב והאומנויות של סן פרנסיסקו ביקש [פדי מרגי](#) לחקור את מערכת היחסים בין עיצוב לבין אתיקה. על אף שמרגי, בעצמו מתפרנס מעולם המיתוג כבעלים וכמייסד של Talking Brands, התערוכה מציגה גישה ביקורתית על תרבות הצריכה וחוקרת את מערכת היחסים של המעצב עם תרבות הצריכה - היכן נמצא הגבול של היכולת הפתיינית של העיצוב להשפיע על הצריכה של הקהל?

"תרבות הצריכה" מזמן אינה רק עניין של תרבות, או פגיעה בתרבות. לצריכה חסרת המעצורים שלנו יש מחיר: כלכלי, סביבתי וחברתי. משפחה ממוצעת בישראל זורקת בשנה מזון השווה לסל קניות של חודש וחצי (כ-3,300 שקל!). רק כדי להחליף בגד, צעצוע, מכשיר חשמלי חדש בחדש יותר, אנו משלמים לחברות שמקימות מפעלי ענק מזהמים ופוגעים בכדור הארץ ובאיכות חיינו בהווה ובעתיד. בנוסף לפן הכלכלי והסביבתי, תרבות הצריכה

¹ הביטוי עיצוב כשצריך לקוח מתוך פודקאסט המעבדה | פרלמנט המעצבים עם פרופ' יהונתן ונטורה <https://www.kan.org.il/Podcast/item.aspx?pid=30786>

מובילה לחוסר איזון גדל בין מדינות המבוססות על קהילת צרכנים לבין מדינות המבוססות על קהילת יצרנים, כאשר האחרונות נדרשות לספק את תשוקותיה של "תרבות הצריכה" במחיר שאינו מאפשר יצירת תשתיות לחיים בכבוד של אזרחיהן שהופכים לעבדים מודרניים של העולם המתועש. הילדים באותן מדינות יצרניות נכנסים לשוק העבודה בגיל צעיר מאד כעובדים של חברות הענק המפעילות את אותן "סדנאות יזע" איומות, ולכן עת הילדות המאפשרת התפתחות אישית נלקחת מהם. האפשרות ליהנות מצד אחד ולרכוש ידע והשכלה נמנעת מהם וכך מוכרע גורלם לעוני גדול. **יש מי שמשלם מחיר כבד על המוצרים הזולים שאנחנו קונים ללא הבחנה.**

תרבות הצריכה הנוכחית מלווה בהעדר רגולציה מספיקה, ניצול של כוח עבודה זול, וחוסר מחויבות למימוש זכויות ובמיוחד של ילדים ובני נוער. כדי להגן ולממש זכויות אלו נדרשת נקודת מבט ביקורתית על תהליכים ומערכות לצד אחריות אישית וקהילתית של הצעירים והמבוגרים. לדוגמה אופן צריכת התקשורת כיום, ובמיוחד הדיגיטלית, מובילה לפגיעה חמורה בזכות לפרטיות ונגישות למידע אמין וחופשי, היא גם משפיעה על תרבות הפנאי של ילדים. צריכה לא מבוקרת של מזון מעובד ותעשיית גורמת לפגיעה בזכות של ילדים להתפתחות תקינה ולבריאות. תרבות המיתוג הקיימת בכל מקום: אופנה, עזרי לימוד מתקדמים ותרבות הפנאי, מערערת את מימוש הזכות לחינוך - במציאות בה בני נוער עובדים על חשבון הלימודים.

"יום ללא קניות", יום "המהפכה באופנה" ואסטרטגיות אקטיביסטיות אחרות "אנטי-פרסומות" הם חלק ממגמות אופוזיציוניות לתרבות הצריכה אולם נראה כי אין בפעילות זו כדי להשפיע על הפחתה משמעותית של הצריכה בימינו. לתאווה האנושית לצריכה יש תוצאות הרסניות.

למעצבים היכולת להשתמש בכלים שונים כדי לעודד צריכה ולזהות צרכים שיתמלאו באמצעות מוצרים. עם העמקת ההבנה כי לא ניתן יהיה להמשיך באותה הדרך, שדה העיצוב מוזמן "לחשב מסלול מחדש" **ולשנות את תהליך העיצוב** מהגברת הצריכה לפיתוח פתרונות המובילים לשינוי התנהגות ואורח חיים. גיוס הידע וההבנה הנרחבים של המעצבים ברוח האדם יכול להוביל לצמצום צריכה, ברמה האישית והציבורית ולהשפיע על החברה באמצעות כלים לשינוי התנהגות לכיוון התנהגות אחראית יותר (Shedroff, 2009).²

בשנה"ל הקרובה, תשפ"ד, בפרויקט ייחודי זה נחבור במשרד החינוך - המגמה לאומניות העיצוב והפיקוח על יישום זכויות הילד לשיתוף פעולה עם "הסנטר פארק" - המרכז לקיימות עירונית על גג דיזינגוף סנטר ו"הרשת הירוקה". אנו מזמינים את תלמידי מגמת אומנויות העיצוב, לשאול שאלות ולנקוט עמדה אקטיבית הנוגעת ל"תרבות הצריכה" בכל התחומים.

זוהי הזמנה לבני הנוער לבחון את הרגלי הצריכה שלהם ולהשתמש בכוח שלהם כצרכנים לשנות את כללי המשחק, לבנות כלכלה הוגנת ודמוקרטית, ולאפשר לכל בני האדם ולטבע לשגשג. זו הזדמנות לבחון מחדש את כוחו של העיצוב לשנות מציאות ולהתגייס לקראת **שמירה על כדור הארץ**. התלמידים מוזמנים להשתמש בכוחו של העיצוב כדי להאיץ את המעבר לחברה בת קיימא, הוגנת וצודקת בין היתר, ע"י תכנון ועיצוב מוטה **חשיבה מקדימה על מחזור החיים של המוצר**, המרת תכנון מוצרים בתכנון **שירותים** וחשיבה מעמיקה על מקור חומרי הגלם של המוצר **והמשאבים החומריים והאנושיים** שנדרשו כדי להפיק אותם.

זו הזמנה להעמיק בערכים של: חדשנות, בהירות, יעילות, צניעות, אותנטיות, עמידות לאורך שנים, כתחליף ל"אופנתיות", ולהתמקד בתהליך יצירה השואף לאיכות: איכות אסתטית, איכות חומרית ואיכות בתהליכי ייצור.

² איתן. מיכל **עיצוב משנה התנהגות**, מרץ 2014

נושאים לדוגמה*:

אורח חיים מקיים - ייצור עצמי מותאם, עשה זאת בעצמך, סדר עדיפויות חדש.	חינוך לקיימות - תוכניות לימוד, משחקים, אפליקציות וכד' המחנכות לצמצום / אי-צריכה.
פתרונות לתופעות הקשורות למצב כדור הארץ - אתגרי האקלים, מדבור, ריבוי שריפות, העלמות של דבורים וחרקים.	עיצוב ש"צריך" - יישום הכלים העיצוביים למתן פתרון לקהילות עם צרכים יחודיים: בגיל השלישי, עיוורים, ועוד.
ממוצר לשירות - כיצד ניתן להרחיב את תוחלת החיים של המוצר דרך: הקפדה על איכות חומרים, תכנון פירוק הרכבה והחלפה של חלקים, מתן שירות?	הארכת חיי המוצר - כיצד ניתן לצמצם זריקת מוצרים קיימים ע"י הארכת חיי מדף?
אקו סיסטם - איך יוצרים / תורמים למערכות מאוזנות.	עיצוב המעודד כלכלה שיתופית - שימוש משותף במוצרים ושירותים.
הפחתה בייצור - כיצד נוכל לתכנן מוצרים בקוד פתוח או ייצור בהתאמה אישית או עפ"י דרישה.	צמצום באחסון - לדוגמא אריזות חכמות / פתרונות למחסנים של חברות גדולות.
צמצום בשינוע - לדוגמא ע"י חקלאות ביתית וחקלאות עירונית.	בזבוז מזון - צריכה עודפת, השלכת מזון, הצלת מזון.
עיצוב חברתי - סחר הוגן / עידוד לצריכה אצל יצרנים קטנים ומקומיים / שילוב אוכלוסיות מוחלשות בייצור והפצה.	צמצום טביעת הרגל האקולוגית - המחיר הסביבתי של תהליכי הייצור וההפצה של המוצרים שאנחנו מעצבים / מייצרים / צורכים.
הכוח של עיצוב - עיצוב משנה התנהגות, עיצוב כמאיץ למעבר לחברה ברת קיימא.	עולם האופנה - חשיבה ביקורתית ואחריות אישית, כח צרכני, פתרונות חדשים.

***נושאים אלה הם דוגמאות בלבד.**

המורים והתלמידים רשאים לבחור בכל נושא בעל ערך הקשור לנושא השנתי.

רשימת מקורות לקריאה והרחבה

פודקאסט המעבדה | פרלמנט המעצבים עורכת ומגישה: רונה גרשון תלמי
פרלמנט עיצוב עם **פרופ' יהונתן ונטורה** ראש היחידה להיסטוריה פילוסופיה ולימודים עיוניים שנקר
<https://www.kan.org.il/Podcast/item.aspx?pid=30786>

דיטר ראמס - גדול מעצבי המוצר בעידן המודרני?

<https://watchguru.co.il/%D7%93%D7%99%D7%98%D7%A8-%D7%A8%D7%90%D7%9E%D7%A1-%D7%92%D7%93%D7%95%D7%9C-%D7%9E%D7%A2%D7%A6%D7%91%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%95%D7%A6%D7%A8-%D7%91%D7%A2%D7%99%D7%93%D7%9F-%D7%94%D7%9E%D7%95%D7%93%D7%A8>

מתוך דף הבית של התערוכה "חיטה היא חיטה היא חיטה"

"צריכת ראווה" היא מושג שטבע הסוציולוג והכלכלן האמריקני תורסטן ובלן (Veblen), עוד ב-1899. ובלן תיאר וניבא את הצורך הלא רציונלי של חברת השפעה ברכישת מוצרים העולים על שווים, ובלבד שיעידו על עושר ואיכות חיים גבוהה. מאז תקופתו של ובלן עברו מוצרים וטובין שינוי לא קטן, מסיפוק צרכים ממשיים לסיפוק תשוקות. בעוד שבעזרת מוצר או שירות ניתן לספק צורך, תשוקה מייצרת תאוה, צרכים מומצאים ורעב לעוד ועוד מוצרים. סלבי ז'יז'ק (Zizek), פילוסוף בן זמננו, טוען כי "מטרת הקיום של התשוקה, היא לא להגשים את מטרתה ולמצוא שביעות רצון, אלא לשכפל עצמה כתשוקה".

[/https://www.dmh.org.il/exhibitions/wheat](https://www.dmh.org.il/exhibitions/wheat)

איתן מ. עיצוב משנה התנהגות 2014

<https://jerusaleminstitute.org.il/wp-content/uploads/2019/10/%D7%A2%D7%99%D7%A6%D7%95%D7%91-%D7%9B%D7%9E%D7%A9%D7%A0%D7%94-%D7%94%D7%AA%D7%A0%D7%94%D7%92%D7%95%D7%AA-%D7%9E%D7%99%D7%9B%D7%9C-%D7%90%D7%99%D7%AA%D7%9F-%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%9A.pdf>

תרבות צריכה

אאוריקה תרבות הצריכה

<https://eureka.org.il/item/87725/%D7%9E%D7%94%D7%99-%D7%AA%D7%A8%D7%91%D7%95%D7%AA-%D7%94%D7%A6%D7%A8%D7%99%D7%9B%D7%94>

צריכה תרבות צריכה - האנציקלופדיה של הרעיונות

[/https://haraayonot.com/idea/consumption](https://haraayonot.com/idea/consumption)

קיימות

מפגשים שבין עיצוב וקיימות - משרד החינוך

<https://edu.gov.il/tech/design-arts/susde/Pages/sus2.aspx>

קיימות - מגזין סקופ גיליון 39

[/https://online.fliphtml5.com/azhcr/wqcj](https://online.fliphtml5.com/azhcr/wqcj)

תפיסת העיצוב המקיים וערוצי הפצתו בעולם

<https://edu.gov.il/tech/design-arts/susde/designsus/history/Pages/sustain.aspx>

מושגים בקיימות

<https://edu.gov.il/tech/design-arts/susde/weworld/Pages/wqe-world1.aspx>

מרכז השל לקיימות

[/https://heschel.org.il](https://heschel.org.il)

המרכז הבינתחומי הרצליה - קיימות

<https://www.runi.ac.il/schools/sustainability/about>

כלכלה מעגלית

מגזין סקופ - גיליון 66 <https://online.fliphtml5.com/azhcr/laex/#p=1>

כלכלה מעגלית ושיתופית: המודל הכי מקיים בשוק

<https://edu.gov.il/tech/design-arts/susde/designsus/state/Pages/reshet.aspx>

חיות מפלסטיק, למען החיות

<https://www.tipunboxing.com/post/greenplaymobile>

ערוך מפסולת תמרים וקמח מזיתים: המהפכה בעולם החקלאות

<https://www.kan.org.il/Item/?itemId=128600>

How Flip-Flop Art Helps Clean Kenya's Beaches

<https://youtu.be/GK-BHZs7GxE>

פרויקט הכיתה המעגלית

<https://medium.com/disruptive-design/the-circular-classroom-a-free-toolkit-for-activating-the-circular-economy-through-experiential-64ffe1274b9c>

מהי טביעת הרגל האקולוגית שלך?

מה המחיר האמיתי של אורח החיים שלנו? טביעת רגל אקולוגית היא מדד לבחינת כמות המשאבים האקולוגיים – שטח אדמה, מים וכד' – הנדרשים על מנת לספק את הצרכים שלנו. אנחנו יודעים לנקוב את המחיר הכספי הישיר של המוצרים שמשרתים אותנו, אבל מה המחיר הסביבתי האמיתי אותו אנו משלמים? מה טביעת הרגל האקולוגית שלך?

[/https://heschel.org.il/ecological-footprint](https://heschel.org.il/ecological-footprint)

עולם האופנה

insideout #WhoMadeMyClothes #imadeyourclose# האופנה

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9E%D7%94%D7%A4%D7%9B%D7%AA_%D7%94%D7%90%D7%95%D7%A4%D7%A0%D7%94

Time to start Fixing Fashion

<https://youtu.be/buWRaffBdNM>

[/https://fixing.fashion](https://fixing.fashion)

אופנה מהירע - הצעות לפעולה בנושא אופנה במערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית (מלא בלינקים וידע)

<https://tinyurl.com/36fxfemv>

זארה במהלך מהפכני: תשיק פלטפורמת "מכירה מחדש"

<https://mfashionforward.mako.co.il/news/253041/?sCh=3d385dd2dd5d4110&pld=5846950>

57

ידידיה של שופוהוליקית - הרשת הירוקה מערך שיעור לפתח הסתכלות ביקורתית על הרגלי הצריכה שלנו בתחום האופנה והשלכותיהם על אדם והסביבה

<https://www.reshet-yeruka.net/wp-content/uploads/2022/12/%D7%95%D7%99%D7%93%D7%95%D7%99%D7%99%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%A9%D7%95%D7%A4%D7%95%D7%94%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%A7%D7%99%D7%AA-%D7%9E%D7%A2%D7%A8%D7%9A-%D7%9C%D7%AA%D7%99%D7%9B%D7%95%D7%9F-%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%A9%D7%90-%D7%A6%D7%A8%D7%9B%D7%A0%D7%95%D7%AA.pdf>

בגדים זולים מחיר כבד - "אם נתייחס לבגדים כמו להשקעה לטווח ארוך, נבחר לקנות חולצה אחת יקרה וטובה מאשר שלוש זולות שיתפרקו אחרי כביסות בודדות נתמון בקהילה שלנו ולא במנכ"לי חברות ענק. נעודד יצירתיות ומגוון, נכיר את החנויות והשכנים ונרוויח שירות טוב יותר"

<https://www.stlanguage.com/%D7%91%D7%92%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%96%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%9E%D7%97%D7%99%D7%A8-%D7%9B%D7%91%D7%93>

MUD Jeans - חברת אופנה מעגלית

[/https://mudjeans.eu](https://mudjeans.eu)

נעלים מזבל - נייק

https://youtu.be/Sm9r_Zs2z6s

פסולת / זבל

אפס פסולת - תחרות עיצוב בינלאומית המתמודדת עם אחד הנושאים הדוחקים ביותר של זמננו: בזבז.

16 פרויקטים מנצחים

[/https://www.whatdesigncando.com/no_waste_challenge](https://www.whatdesigncando.com/no_waste_challenge)

Geo-Design – התוצאות מרחיקות הלכת של הזבל

באקדמיה לעיצוב באינדהובן מעצבים עוסקים כבר בתוצאות מרחיקות הלכת של הזבל

[/https://migdala.com/geo-designjunk](https://migdala.com/geo-designjunk)

יש מי: העיצובים שהופכים את הפסולת שלנו למשהו אחר לגמרי

<https://www.mako.co.il/green-life/environment/Article-ae0b35d6f1281026.htm>

מוזיאון העיצוב חולון - תערוכת פופ-אפ – Material Overdose

<https://www.dmh.org.il/exhibitions/%D7%AA%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%9B%D7%A6%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%96-%D7%A6%D7%9E%D7%A6%D7%95%D7%9D-%D7%A6%D7%9E%D7%91%D7%96%D7%91%D7%95%D7%96-%D7%9E%D7%96%D7%95%D7%9F>

היצרנים "מכריחים" אותנו לקנות חדש והררי הפסולת הולכים וגדלים - כתבה מעיתון דבר

[/https://www.davar1.co.il/155560](https://www.davar1.co.il/155560)

צמצום בזבז מזון - צימבז

מחקר מיוחד של ארגון The Natural Step ישראל שבוצע בתמיכת המשרד להגנת הסביבה

https://www.gov.il/he/Departments/news/the_whole_truth_about_food_waste_in_israel

צימבז

<https://www.ecofreako.co.il/%D7%A1%D7%93%D7%A0%D7%90%D7%95%D7%AA/%D7%A6%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%96-%D7%A6%D7%9E%D7%A6%D7%95%D7%9D-%D7%A6%D7%9E%D7%91%D7%96%D7%91%D7%95%D7%96-%D7%9E%D7%96%D7%95%D7%9F>

סטודנט בבצלאל תיעד את כל המוצרים המצוינים ששלף מהפחים של סניף שופרסל והפך את זה לתערוכה. כתבה מרתקת שמשלבת התייחסות לצמבו"ז, אמנות ככלי מחאה ותגובת התאגיד
[/https://www.zman.co.il/351529](https://www.zman.co.il/351529)

שבוע הצימבוז

<https://www.lovefoodnotwaste.co.il/%D7%A9%D7%91%D7%95%D7%A2-%D7%94%D7%A6%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%96>

הרשת הירוקה יחד עם עמותת רובין פוד - מערך שיעור ייעודי, שעוסק בבעיית בזבז המזון
<https://tinyurl.com/ycypzb6k>

סחר הוגן - ישראל

[/https://www.fairtradeisrael.org](https://www.fairtradeisrael.org)

כוחו של עיצוב

מה עיצוב יכול לעשות? מגוון מקרי בוחן

What Design Can Do - WDCD

הוא ארגון בינלאומי השואף להאיץ את המעבר לחברה בת קיימא, הוגנת וצודקת תוך שימוש בכוח העיצוב.

<https://www.whatdesigncando.com/>

Sustainable Design

שגרירות של עיצוב בר-קיימא

<https://migdala.com/sustainable-design-%d7%a9%d7%92%d7%a8%d7%99%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%a9%d7%9c-%d7%a2%d7%99%d7%a6%d7%95%d7%91-%d7%91%d7%a8-%d7%a7%d7%99%d7%99%d7%9e%d7%90/>

עיצוב חברתי

עיצוב חדש למושג עבודה – Social Label

<https://migdala.com/designing-the-concept-of-work-social-label/>

IOTA (טל צור) - שימור מלאכת יד ועיצוב חברתי של טקסטיל לבית

<https://www.prtfl.co.il/archives/podcast/%D7%A4%D7%A8%D7%A7-49-%D7%98%D7%9C-%D7%A6%D7%95%D7%A8>

IOTA (טל צור) - שימור מלאכת יד ועיצוב חברתי של טקסטיל לבית - המשך
<https://streetwise.co.il/%D7%94%D7%90%D7%9D-%D7%90%D7%A4%D7%A9%D7%A8-%D7%9C%D7%A9%D7%A0%D7%95%D7%AA-%D7%90%D7%AA-%D7%94%D7%A2%D7%95%D7%9C%D7%9D-%D7%94%D7%90%D7%9D-%D7%A2%D7%A1%D7%A7-%D7%97%D7%91%D7%A8%D7%AA%D7%99-%D7%94>

קייט-פרייד - תיקים ייחודיים ואיכותיים על ידי מיחזור מצנחים ומפרשים מהספורט הימי וזאת על מנת לספק פרנסה שיקומית לאנשים מופלאים ואמיצים היוצאים ממעגל הסחר והזנות
<https://kitepride.com/pages/about-us-hebrew>

שיבוש תרבות

[/https://haraayonot.com/idea/culture-jam](https://haraayonot.com/idea/culture-jam)

האם תרצו ביצים תוצרת ורסאצ'ה? תערוכת היחיד של פדי מרגי

<https://www.haaretz.co.il/gallery/design/2014-05-04/ty-article/0000017f-f8e6-d044-adff-fbf9250000>

קיימות עירונית

<https://jerusalemstitute.org.il/wp-content/uploads/2019/10/%D7%A2%D7%99%D7%A6%D7%95%D7%91-%D7%9B%D7%9E%D7%A9%D7%A0%D7%94-%D7%94%D7%AA%D7%A0%D7%94%D7%92%D7%95%D7%AA-%D7%9E%D7%99%D7%9B%D7%9C-%D7%90%D7%99%D7%AA%D7%9F-%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%A9.pdf>

PLANTS INSTEAD OF PLASTIC

מעצבים שעושים שימוש בחומרים ממקור צמחי וטבעי כחלופה לפלסטיק (מהבולג של רינת סופר גרינפלד - מה חדש)

WODEN - עור סלמון מעובד לייצור נעליים
החברה דנית שמייצרת סניקרס עילית עם עור סלמון מפסולת, וזה נראה טוב!
<https://lnkd.in/dAQjKEGJ>
הנעליים:
https://lnkd.in/dHTqar_R
התהליך:

שימוש בסיבים מעלי בננה לייצור בד - qwstion

<https://lnkd.in/dwc6vZxz>

חברה לעיצוב תיקים שמקיימת שת"פים עם ריהוט וממנפת את החומר לעיצוב ייחודי, תענוג לעיניים!!!
® -BANANATEX

A biodegradable, durable and waterproof fabric made from sustainably grown banana plant fibres. is Cradle to Cradle Certified®, the global standard for products that are safe, circular and responsibly-made

akkoniq - שימוש בסיבי עץ FSC ממקור מאושר כחומר גלם לייצור תחליף עור, חברה לעיצוב ויצור תיקים שמייסדיה הם מעצבים ישראלים!!! ממנפת את החומר לעיצוב ייחודי, תענוג לעיניים!!!
<https://akkoniq.com/home>

כיוון נוסף, עיצוב ניסויי שדוחף קדימה לשימוש בחומר גלם מהטבע: במינימום עיבוד

Terra Stool

כיוון אחר הוא שימוש באדמה כחומר גלם כולל תוספים ויציקה לתוך תבניות, ראו סדרת שרפרפים של המעצבת הישראלית עדיטל אלה
<https://lnkd.in/dG2iQ-2A>

Botiá Nests for Food

קונספט של המעצבים הברזילאיים לאריזות מקליפות קוקוס, זכה בפרס עיצוב RED DOT
<http://www.topfoodlab.nl/2013/11/coconut-nests-for-food/>
<https://www.trendhunter.com/trends/botia-nests-for-food>

עיצוב מכליל - עיצוב לבעלי מגובלות

גיוון והכללה – למה עיצוב לבעלי מוגבלויות זה עיצוב שטוב לכולנו?

<https://migdala.com/%d7%9c%d7%9e%d7%94-%d7%a2%d7%99%d7%a6%d7%95%d7%91-%d7%9c%d7%91%d7%a2%d7%9c%d7%99-%d7%9e%d7%95%d7%92%d7%91%d7%9c%d7%95%d7%99%d7%95%d7%aa-%d7%96%d7%94-%d7%a2%d7%99%d7%a6%d7%95/d7%91-%d7%a9%d7%98%d7%95>

איך מייצרים פתרון לאריזה שמתאים גם לאנשים עם מוגבלויות?

<https://migdala.com/how-do-you-create-package-solution-also-to-unable-people>